

Регионална сарадња је кључна за успех европских интеграција, а рехабилитација Драже Михаиловића не дели само Србију, него и све суседне земље. Као извештач Европског парламента за Србију дужан сам да укажем на све евентуалне последице рехабилитације четничког покрета, каже за "Вести" Јелко Кацин.

Рекли сте да ће се рехабилитација Драже Михаиловића одразити на европски пут Србије. Да ли је то став Европске уније или ваш лични?

- То је став здравог разума. Па Србија је у Европи, не на неком другом континенту! Ваш први сусед је Хрватска која улази у ЕУ јула 2013. године. Као 28. чланица ЕУ одлучиваће о приступању Србије. Као што сам и најавио, већ су стигле прве реакције из Загреба, огласио се председник Јосиповић, а сада и представници хрватског цивилног друштва и удружења антифашиста. Односи Србије са другим земљама у региону су стављени под додатни притисак, то нарочито важи за Србију и БиХ у којој су припадници четничког покрета починили страшне злочине током Другог светског рата.

Рехабилитација вође четничког покрета не дели само Србију, него и све суседне земље и отвара најболније сентименте у ширем региону. Неки нису свесни да се управо ових дана у Хагу одлучује о казни самозваном наследнику Михаиловића. Као извештач ЕП за Србију и истовремено први потпредседник делегације ЕП за односе са пет држава ове регије, ја сам дужан да укажем на све евентуалне последице рехабилитације четничког покрета - сматра Кацин.

Да ли знате какав став имају велике силе, односно САД поводом тога? Михаиловића је одликовао и председник САД Хари Труман?

- Не могу да говорим у име САД, али уверен сам да би и амбасадор Мери Ворлик јасно указала на антифашистичку традицију Србије која јесте, кроз НОП, била савезник САД и победник у Другом светском рату. Што се тиче одликовања председника Трумана, мислим да је на историчарима да објасне тај чин и ставе га у одређени контекст, мада не треба бити визионар да би се разумело и знало да емиграција увек лобира за своје

политичке потребе, па је тако радила и српска послератна емиграција односно дијаспора. Председници САД се по правилу одазивају на позиве својих бирача. Истина је да је Михаиловић био у Енглеској, па и у САД најпре виђен као веома драгоцен организатор отпора на почетку окупације, али је развој догађаја кренуо другим путем и завршио на другој страни. Чак су му на почетку били одани и савезнички официри за везу који су повучени након конференције у Техерану новембра 1943. Колаборација четничког покрета са нацистима и ратни злочини који су починили четници свакако не могу да буду тек тако избрисани одликовањем Михаиловића, па макар то дошло из САД - сматра Кацин.

С обзиром на ту подршку, како Михаиловић може за међународну заједницу бити изједначен са ратним злочинцем?

- Међународна заједница је и бивша Југославија, где има разлога да га виде другачије. Михаиловић је издавао писана наређења својим командантима у којима отворено тражи "успостављање етнички чисте велике Србије унутар Југославије". Његова лична одговорност је била и остаће. С друге стране, захтеви да се преиспита ток судског процеса који се водио 1946. против њега, као и то где је тачно стрељан и покопан, су легитимни и цивилизацијски. Понављам, међутим, да су четници за време заједничког повлачења са Немцима, на тлу Словеније извршили многа злодела и убијања за која неко мора одговарати.

Словенац др Александар Бајт је током Другог светског рата био симпатизер Михаиловића?

- У Словенији смо имали такозвану плаву гарду у којој су били у већини бивши официри некадашње југословенске краљеве војске. Нису били бројни, ни добро развијени, ни добро прихваћени, па се нису посебно ни експонирали.

Ј. Л. Петковић

(Вести)